

— Izhaja vsaki dan.

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

— Namišne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotinko v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Sliji, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Solani, Nabržini, Novemestu itd.

— Glasa in naročbe sprejema urava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure se od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglašom 16 st. na vrsto pent; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K. pol leta 12 K. 3 meseca 6 K. — Naročbe brez dopolnilne naročnine se upravnice ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiči se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“ — Natianila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštne-kraalitični račun št. 652.841.

Brzjovne vesti.

Pruski prinč Friderik Leopold.

MOSKVA 13. (Petrogr. brz. agentura). Pruski prinč Friderik Leopold je večeraj popoldne dospel semkaj.

Vojvodinja Talleyrand.

PARIZ 13. — V Locheau je večeraj umrla vojvodinja Ivana Talleyrand in Sagan.

Francoške cerkvene stvari.

RIM 13. — Iz Rima poročajo, da se v kratkem sestane sedem kardinalov, pripadajočih kongregaciji za vnanje cerkvene stvari, da se posvetujejo o položaju cerkve na Francoskem in da pretresujejo predloge, podane od francoških katolikov.

Francoška eskadra v Genovi.

PARIZ 13. Minsterški svet, ki se je vršil danes v palači Elysee, je sklenil, da druga devizija srednjemorske eskadre zastopa Francojjo na slavnosti, ki se bodo od 20. oktobra do 1. novembra vršile v Genovi povodom pričetka gradenj v luki.

Trgovci v Kitajski in mirovna pogodba.

LONDON 13. »Morning Post« poroča iz Šangaja: Trgovci in zavarovalne družbe so zelo vznemirjeni, ker se je zakasnila ratifikacija mirovne pogodbe. Mnogi parniki, namenjeni v Vladivostok se nahajajo tukaj, valed cesar nastajajo velike izgube.

Japonci zaplenili parnik.

ALTONA 17. Iz Šangaja poročajo, da so Japonci zaplenili parnik »Hans Wagner« ter ga odvedli v Nagasaki.

Švedski zbornici odobrili karlstadski dogovor.

STOKHOLM 13. Obe sbornici sta danes vnaprej predlog vlade, da se odobri karlstadski dogovor.

Novo rusko posojilo.

PARIZ 13. — A. Fischel, součelnik bančne tvrde Mendelssohn je dospel semkaj, da se tukaj z različnimi bančnimi skupinami posvetuje o emisiji novega ruskega posojila.

Nemiri v Koreji.

LONDON 13. Iz New Yorka poročajo: »Corean Review« se zopet silno pritožuje radi slabega japonskega gospodarstva v Koreji. Bati se je lakote, izlasti ker so Japonci na tisoče kmetov pregnali z njihovih posestev, ne da bi jih za to odškodovali. Bivši korejski mandatar Ssong-Ti je zbežal v Šangaj in namerava obiskati vse zapadne dežele, da zaprosi za svojo domovino pomoči proti japonskemu tiranstvu.

Česki deželni zbor.

PRAGA 13. Viši deželni maršal knez Lobkovic je otvoril sejo po 11. uri ter je

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Egodovinski roman Avgusta Šmece. — Nadaljevanje in dovršil L. E. Tomić.

Prevel M. O.-S.

— Kdo si ti? se je otreseel nepoznani plemič na Mirčelava, videči na njem črno svečeniško haljo, dijak pa mu je rekel na to:

— Jaz sem Miroslav Šišaković, dijak-prosjak, iz sela Traave, z dovoljenjem tvoje milosti, učim se za svečenika.

— A kaj deliš tu pred bedajem? Saj tu menda ni svečeniška šola?

— Z dovoljenjem tvoje milosti, jaz branim tega poštenjaka na bedaju, ki bi ga hoteli Kapiteljci raztrgati kakor psa, in to samo zato, ker ni človek njihove občine, ampak spoštovan Gričan.

— To je Tomo Štabel, je li, dijak Miroslav, je vprašal plemič, pokazavši s prstom

prišel reševati dnevni red. Na istem se je v prvi vrsti nahajalo drugo četnje poročil komisije za okrajne in občinske stvari. Glede spremembe mej med posmesnimi občinami in ločitve posmesnih občin iz dosedanjih okrajnih zvez. Predlogi komisije so bili brez debate odobreni. Okoli 1. ure je hotel viši deželni maršal zaključiti sejo. Ko je priobčil, da boče na dnevni red prihodnje seje, ki se ima vršiti dne 17. t. m., postaviti predloge posl. Bex, Herolda in Podlipnega, tičeče se spremembe volilnega reda, je bilo med Nemci elišti vzklike: »Čujte, čujte!« Slušati je bilo nadalje klice: »Torej, ne da bi požakali vladne predloge, bočeta sklepate nov volilni red? Na to odgovorimo z obstrukcijo!« Od češke strani so se ališali klici: »Mi si ne pustimo kratiti pravice, da stavimo predloge!« Od obeh strani so padle razne opazke, in še dolgo po sklepu seje, ki je viši deželni maršal že zapustil dvorano, so stali poslanci obeh narodnosti v skupinah. Raspravljanje se je vršilo potem v kuloarijih.

Ogrska kriza.

Baron Fejervary.

BUDIMPEŠTA 13. »Ogrski brz. biro« poroča z Dunaja: Avdijsenca barona Fejervaryja pri cesarju je trajala eno uro. Definitivne odločitve še danes ni bilo. Minsterški predsednik Fejervary ostane še danes na Dunaju, da uredi še neke posle in se jutri zjutraj vrne v Budimpešto.

BUDIMPEŠTA 13 »Ogrski biro« poroča z Dunaja: Barona Fejervary je ob svojem povratku od avdijsenca izjavil nasproti novinarjem nastopno: Danes ni še prišlo do definitivne odločitve. Cesar me je na koncu avdijsenca najmilostneje odpustil. Jaz ostajem še danes na Dunaju, da rešim razne posle in se jutri zjutraj vrnem v Budimpešto.

BUDIMPEŠTA 13. »Ogrski biro« poroča z Dunaja: Minsterški predsednik baron Fejervary se je ob 3. uri popoldne podal v cesarsko palačo, kjer ga je cesar vnaprej v avdijsenca.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 13. (Petrogr. brzjovna agentura). V Krasnojarsku je bil večeraj s šestimi strelci ubit policijski nadzornik, ko se je vračal s svojo rodbino iz gledališča.

VARŠAVA 13. V poljskih tovarnah za sladkor pričnja splošen štrajk. V šestih tovarnah so že ustavili delo.

Rektor moskoveškega vsučilišča.

PETROGRAD 13. (Petrogr. brzjovna agentura). Rektor moskoveškega vsučilišča knez Trubeckoj, ki je večeraj zjutraj dospel

na črevijarje, ki je obrnil glavo, izvalil oči in šepnil, pokimavaje s glavo:

— Da, milostljivi gospod, jaz sem Tomo Štabel. Tedaj je kozičavi plemič zaklical z ostrim glasom škofovskim orožnikom, stoječim kraj stranotčša:

— Da mi takoj vzamete doli tega človeka! Razvečite mu ta slamnati vesec, umijte mu obraz in čistite mu obleko. Ti, gospodar Štabel, pojdeš z menoj, a tebi ju nak Miroslav, hvala na junjski obrambi, pošten, pravi človek si. Na, vzemi ta le spomin od mene, je rekel vitez, posegavši za pas, ter je ponudil dijaku močnejšek zlatega denarja. Ali Miroslav je prekrizal roki na prsih, poklonil se kakor britev ter rekel plemiču povsem mirno:

— Hvala ti, milostljivi gospod, da me toliko častiš in hvališ, ali še večja hvala ti, da si mi pomagal rešiti tega človeka. Rumenjake svoje dami za pas, jaz jih ne maram, ker mi jih ne treba. Črevijarja sem branil na pravico in poštenje, kakor se spodobi človeku krščanske vere; ako bi se pa dajal plačati, ne bi imel zasluge pred Bogom.

semkaj, je zvečer med konferenco v ministertvu za narodno pravo obšel ter je o polnoči preminol vsled rasilija krvi v slušne organe.

Kranjsko učiteljstvo v konfliktu s svojimi predstojniki.

(Dopis.)

Ker niso hoteli delegatje kranjskega učiteljstva v uradni deželni učiteljski konferenci zborovati in ker so oni že prvi dan sestanka izjavili, da se ne udeležijo daljnih posvetovanj, dokler se kranjskemu učiteljstvu plače ne izboljšajo, vzbudil je ta energičen nastop kranjskih šolnikov splošno pozornost v javnosti. Svet je bil opozorjen na materijalno mizerijo kranjskih učiteljev in je občudoval srčnost teh učiteljskih poslancev, ki so zborovali pod predsedništvom e. kr. organov, katerim so, kakor se jim zdaj očita, odkrli pokorščino in se baje pregrešili zoper dotični minsterški ukas. Vsi ti učiteljski delegatje, ta cvet kranjskega učiteljstva, so prišli (na povelje e. kr. deželnega šolskega sveta) v disciplinarno preiskavo! Vsem je naloženo, da se morajo radi tega koraka opravičevati, in tai so v nevarnosti, da dobé radi tega koraka kakšno posvarilo ali celo kakšno ustrahovalno kazeno.

O tej obstrukciji ali abstinenca je že pisala »Edinost« koj po njeni izvršitvi in je po svoje krivdo na tem, sicer nelepem pojavu pripisovala raznim faktorjem, med drugimi tudi vladi. In danes mora isti dopisnik z nova vlado obdolžiti, ker hoče (vlada) meštati štravo še vedno in bolj in bolj. Že takrat smo povdarjali, da je kranjski deželni šolski svet kar od kraja premalo naklojen učiteljstvu. To prepričanje so bili delegatje seboj pr nesli in pokazali ter izrekli svoje nezaupanje vladi in vsemu, kar je v zvezi žnjo. To nezaupanje je pa vlada tudi popolnoma zasluzila, če tudi ni ona sama kriva v nepovišanju učiteljskih plač. Nezaupanje je zaslužila, ker si niti sama ni bila avesta, kaj je bistvo in jedro te učiteljske skupščine, ki jo je bila sezvala, in ker je bila celo njenemu organu v odločilnem trenutku pošla zavednost in znanjakl pravi takt. Uradna deželna učiteljska skupščina namreč ni parlamentarna korporacija, ki bi smela delati veljavne sklepe. Njene sklepe mora vsakokrat potrditi deželni šolski svet. Če je torej bila ona sklenila, da noče več zborovati, moral bi bil njen predsednik ta sklep predložiti e. kr. dežel. šolskemu svetu! In če bi bil ta sklep odobril, stopiti bi bil smel v veljavo. A predsednik ni storil tega, marvač se je te obstrukcije ali abstinenca, ki je sicer v obče ni odobravati, tako ustrašil, da je kar na svojo pest z zaključil konferenco

Plemič je pogledal začudeno čudaka v oguljeni svečeniški halji, omeril njegov suhi obraz in tanke kosti, pa mu je rekel, nazmahnivši se:

— E, dragi Miroslav, ti si menda dobro podkovan, študi ti ni videti na obrazu, da bi plaval v obilici. Pa vendar ti ne bo slo po tvojih besedah. Spominjal se te bom in oddolžim se ti. Nu, tristo vragov — je vzkipel plemič, obrnivši se proti škofovskim vojakom, mari ne boste slušali moje zapovedi, vi malopridneži, takoj mi vzemite doli tega človeka.

Škofovci se niso mahnili z mesta, ostali svet pa je začel marmati in rogoviliti, kako da more tuj doleec razmetavati in zapovedovati po zamlišču častnega Kapitlja. Neka teri so se zbirali v gruščo, gledali iz pod očesa ter grozili s pestmi, drugi so se umikali v strahu, a kuštavi orožnik škofovski se je oprl z obema rokama na svoje kopje, pogledal tujca drzno ter se odrezal na kratko:

— Čast in poštenje tvoji milosti, po tvoji obleki vidim, da si velikaš, ali jaz sem dobrovoljec njegove milosti Ivana škofa

že prvi dan. V to zaključenje pa predsednik sam ni bil opravičen! Čemu torej begate zdaj delegatje, da so konferenco zapustili, ko jo je bil predsednik sam zaključil? Vsa je uradni list sam slovesno zatrdil, da konferenca niso delegatje rasgnali, da jo je marveč predsednik pravilno zaključil.

Da so pa nastali ti neprijetni konflikti med vlado in kranjskim učiteljtvom, ki zdaj v svojih duštvih in na svojih zborih izreka svojim tovarišem v dežel. učiteljski konferenci svoje zaupanje, vladi pa nekako nezaupanje, tega niso krive edino le slabe učiteljske plače.

Kranjsko učiteljstvo, ki je odločao narodno, žali tudi to, da udje deželnega šolskega sveta (osobito e. kr. šolska nadzornika) ne storé nič, da bi se kranjsko šolstvo dvignilo v narodnem obziru, da bi se n. pr. učiteljske in srednje šole poslovenile, da bi se ustanovile slovenske meščanske šole, da bi se ljudske šole razširile na 5 in 6 razredov, da bi se pisale slovenske učne knjige itd. itd. Oba deželna šolska nadzornika sta sicer odlična Slovencea, a kakor e. kr. moža ne storita za slovensčino nič.

Po sestanku na Reki.

Razun glasil, ki odkrito služijo troglavi sedanji koalaciji proti skleptom konferencie na Reki — »čistim«, »furtimašem« in madjaronom — izrekajo vsi drugi hrvatski listi brez razlike političnega nasiranja svoje popolno soglasje s sklepi na Reki. »Pokret«, »Obzor«, ki sicer nista ravno v soglasju med seboj, reški »Novi list«, ki zavzema neko posebno stališče med hrvatskim novinarstvom, zadarski »Narodni list« in splječko »Naše Jedinstvo«, ki sta bila ravno te dni v najhujem boju med seboj: vsi manifestujejo v prilog resoluciji na Reki.

»Pokret« izvaja, da so z Dunaja vrgli parolo velike in jedinstvene Avstrije, ki baje zavrvi Madjare ter donese ravnopravnost tlačnim narodom monarhije. Nu, ti snovatelji velike Avstrije imajo poleg sebe milijone tlačnih Slovanov in nimajo za iste niti laskavih besed. Snovatelji velike Avstrije so bili vajdar v vrstah tlačiteljev svojih lastnih Slovanov. Fraza o preteveznem osvobojenju tlačnih narodov v jedinstveni Avstriji, je le velika laž. Snovatelji »velike Avstrije« ne mislijo na osvobojenje avstrijskih Slovanov, ampak mečejo le vabo tlačnim narodom na Ogrskem in med Hrvate.

Nu, da so ti pretezni »osvoboditelji« tlačnih narodov hteli zglsiti se že par dni po reškem sestanku — to dejstvo si že smemo tolmačiti tako, da sestanek na Reki

zagrebškega: jaz ne poznam drugega gospodarja, niti ne vsprejemam zapovedi od nikogar drugega.

Plemiču je zažarel obraz od jeze, no, predno je sam odgovoril na drzno besedo orožnika, je priskočil eden plemičevih konjenikov k dobrovoljcu, ga oplazil z držajem kopja preko glave, da se je kukavica zvrnil v prab, ter mu zaklical:

— Malopridnež, zapomni si, da stojiš pred mogočnim gospodom Detrikom Bubečkom, banom vse Slavonije. Ako je držaj kopja prevrnil tega malopridneža na črno zemljo, pak je banovo ime tvo bano mešanico po trgu zadelo kakor strela iz vedrega neba. Kakor zadeti od strele so se upogaili ti umazani junaki ter so potanjili glave med ramena. Slavnemu suknjarju se je začela duša tresti, kakor da ga vodijo na vešala, in je tu pa tam stikal oči, češ, da ga ne bodo videli, ker delajo tako otroci. Pritegnivši lakta k sebi in upiraje svoje bedaste oči v bana, hotel se je umakniti v ozadje ter se z rameni preriti med množico, ali ljudje za njim so se stinili v trden zid.

(Prisla.)

vendar-le izvija svoje efekte in da ne ostane brez sadu.

To dejstvo je pa gotovo v obilo zadostan poslanec za surove napade v furti-maških, madjaronskih in »čistih« listih.

Posebno se ti poslednji odlikujejo po surovosti tona. Nu, dober znak je, da se med boljimi elementi v stranki »čistih« začneja reakcija toliko proti borbi na škodo akcije zapričete na Reki, kolikor tudi proti surovosti tona, ki je postal glasilo »čistih« življenjski element.

Tako se je n. pr. misli četrtlet vrtil v »Starčevčevem domu« v Zagrebu sestaneč starčevičanskih vseučilišnih dijakov. Dalmatinec Fattori je s ostrimi besedami obsodil klerikalizem in avstrijsko »čisto« Hrvatskega Prava. Drugi dijaki so govorili proti prostaskemu tonu Frankovega lista. Grdi poblinski napadi »Hrvatskega Prava« na hrvatske poslance, ki so se udeležili reškega sestanka, so sploh izvali med vseučiliško mladino veliko ogorčenje. Trideset dalmatinskih dijakov je podpisalo ostru protest proti »Hrvatskemu Pravu«.

■ Nemški konservativci in narodno vprašanje.

Vest, da je znani dr. Kathrein v imenu nemških konservativcev pisal pismo na nemški shod v Brnu, kjer so rohneli proti opravičnim kulturnim potrebam češkega naroda, je izvala v vseh Slovanskih indigancijah in ogorčenju. Tudi mi smo z vso ostrijo obsodili tako nastopanje konservativcev. Danes pa nam veleva lojalnost, da tudi mi zabeležimo vest, ki jo čitamo v raznih novinah, vest namreč, da so mogočni gospodje na nemškem brnem shodu najednostavno sekvestrirali in zamolčali važen ali njim neljub odstavek v pismu, ki so je prejeli od dra. Kathreina. Vest, ki smo jih čitali do sedaj o tem pismu, so napravljale utis, kakor da je dr. Kathrein priobčil le svoje soglasje s sklepi v Brnu.

Sedaj pa dozrajemo, da je dr. Kathrein pisal, da se centrum ne more udeležiti shoda radi velikega političnega nasprotja med klubom in sklicevatelji shoda in radi hudih napadov na katoliško prepričanje po klubu zastopane prebivalstva.

Sklicevatelji shoda so torej izvršili načelno mahinacijo, potajnišči cel važen odstavek v pismu Kathreina. Toda to ne spreminja nič sodbe naše o stališču, ki so je v noveje čase je-li zavzemati nemški konservativci nasproti narodnemu vprašanju. Dr. Kathrein je sicer obsodil napade na njegovo stranko, ni pa imel niti ene besede obsodbe proti nasilnemu in krivičnemu postopanju nemških strank na škodo kulturnih interesov nemških narodov. Molc dra. Kathreina pomenja za nas njegovo soglasje z divjanjem Nemcev proti Slovanom v narodnem in narodnokulturnem pogledu. Javno je vsako mur, da so se nemški konservativci v zadnje čase nacionalizirali. Zato vztrajamo mi pri svoji trditvi, da slovanaki konservativci odtlej ne morejo in ne smejo taboriti v jednom šotoru z nemškimi konservativci. Kakor ti poslednji ljubijo svoj rod, ga morajo ljubiti tudi slovanaki konservativci.

Če so se nemški konservativci nacionalizirali, nacionalisti morajo biti tudi slovanaki konservativci. Če nemški konservativci smatrajo za svojo dolžnost, da se v eni vrsti z drugimi nemškimi strankami bore, ne za nemško pravo, ampak za nemško privilegovano gospodstvo, koliko večja je dolžnost slovanakim konservativcem, da se z drugimi slovanakimi strankami vred bore za tiste elementarne narodne pravice in kulturne potrebe, ki jih vzkrača slovanakim narodnostim brutalni nemški sistem?!

Če so nemški konservativci, pod silo vsobče nacionalne struje, s svojim nacionaliziranjem ustvarili premiso, pa je nam vsem v dolžnost, da iz te premise izvajamo naravne in logične konsekvence ter da vidimo tudi v nemških konservativcih svoje protivnike!

Drobne politične vesti.

Avstrijska poslanska zbornica bo — kakor poročila »Konservativne Correspondence« — sopen sklicana na 27. novembra.

Terorizem grških ustaških čet v Makedoniji. Iz Carigrada javljajo: Poročila nekaterih metropolitov iz solunskega, monastirskega in jazinskega vilajeta pravijo, da se je mnogo Kucovlahov, ki

jih je v minolem letu pridobila romunska propaganda, sopen podvrglo grškim cerkvam, oblastinjam in občinam. Število teh prestopivših Kucovlahov se ceni na več tisoč. Prestopilo je od bolgarakega kazarhata k grškemu patrijarhatu tudi več bolgarskih vasi. Vai ti dogodki so brezdvomno posledica terorizma grških čet, katerih delovanje ni še nikakor zatrto.

Angleški vojni pomorščaki v Tokiju. Iz Tokija javljajo, da je podadmiral Sir Gerard Noel s častniki in sto pomorščaki angleške vztočno-azijske eskadre despel v Tokio, kjer ga je prebivalstvo svečano vaprjevalo.

Druzji preté z ustajo. Iz Carigrada poročajo, da se v hauranskem sandšaku v Siriji pojavljajo znaki o bližnji ustaji Drusov. Oblastnije nimajo sedaj dovolj čet na razpolaganje; zato je vali brzojavil v Carigrad za ojačanje. Vlade tega je turška vlada zaukazala mobilizacijo 13 batalijonov redov, ki odidejo čim prej v Hauran. V tem okrožju, kjer bivajo Druzji, je bil že leta 1896. krvav ustanek, ki ga je turška vlada le s težavo udušila.

Domače vesti.

Imenovanje v poštni stroki. Poština pomožna uradnika drugega razreda Ivan Ruzier in Fran Bernardis v Trstu imenovana poština pomožnika uradnika prvega razreda; provizorična pomožna poština uradnika Josip Lejk v Opatiji in Pja Treleani v Cervinjani in Herman Grill v Trstu so imenovani poština pomožniki drugega razreda.

»Hrvatsko pravo« v pravi luči. To glasilo »čistih« na Hrvatskem prinaša v svoji številki od minole srede nastopi dopis iz Trsta:

»Trščanski labirinat ili »Narodni dom«. Primamo iz Trsta: Pazi se, da nisi Starčevičansko, jer će te čudo snež! Ne pitaj za »Hrvatsko pravo«, jer će te baciti iz kavane! Tog recepta sam se morao držati prvih dana, što sam zalazio u kavanu »Balkan«, u »Narodnom Domu«. U toj se palači kuje budućnost Jugoslavije, a šf radionice je onaj isti dr. Gregorin, koji je u džep spravio neke malečkosti, pri gradnji »Narodnog Doma«. Desna mu je ruka inače radni govornik, dr. Rybář, rođenij Čeh, a majstorji su redakcija »Edinosti« (Cotić, Požar, Perhanc, Trošć i debeli Muiha), te prednjački zbor Sokola (Titza, rođjak policajca Titza, Frano Polić, Ukmar, Jurica iz Rojana i famozni Katalan), onda »Slavjanska čitaonica«, u kojoj vedre i oblačje jedan dr. Bračić, Ivanišević, dr. Zink, dr. Jeraj, gostioničar Slavik i Ante Jakčić Rublov (od »rubalj«).

Smatrao sam shodnim, da iznesem ova imena, da se u prvij vrsti znađe tko radi, a tada da vidimo kako se radi.

»Hrvatsko Pravo« je muzevano sigosalo riječke izdajnice i nešto spomenulo i Trst i »Edinost«, koja hoće da filozofijom nešto zabušuri, što se de facto ne daje zatomiti. Osobito je majstorški napisan današnji članak u tom pogledu, koji dokazuje, da je prevladala slavenofilaka (ruka) struja u redakciji »Edinosti«. Vi morate naimo znati, da je Jakčić Rublov, vlastnik službe »Slavenske Misli«, agli estremi svojih financija, jer rek bi sada u Rusiji ne trebaju više njegovog posla, pa se za to taj čovjek malo po malo približio Mandćem, uglednim rodoljubom i dru. Gregorinu, da mu pomogau do redakcije spomenute »Edinosti«. Uspjelo mu je! Nema jednog broja »Edinosti« bez Jakčićevih člančića, a »Slavenska Misao« prenaša i odo-brava, te kađi svim, a najviše Supilo, »Novom Srbobranu« i svim, koji s tom klikom klikuju. I današnji je članak Jakćev, a »Edinost« je s njime udarla čisto sveslavenskom strujom.

Nego sada dolazi najzanimivije. A likoholista Cotić, urednik »Edinosti« i razpop Požar (koji je upropastio Romanovce, a sam se liepo osigurao za 250 K mjesečnih, u redakciji »Edinosti«, ne mogu da gledaju mirnim srom Jakčić Rublova (razpopa), koji hoće da poliše i poživlje puno korito. Ivanišević ih jedva drži na okupa, a u tom poslu pomaže g. Kunčić, koji (horribile dictu!) radi reklame svom listu i radi tega, što je dobio masno mjesto u novoustrojenoj »Jadranskoj banci«, radi sve moguće i nemo-guće, usoravivši u sveti čas na afere, koje su se igrala pred dvie godine.

Je li u tome što čudao? Ništa, jer ljudi su ljudi, rekli bi Stražičić i Supilo: treba jedriti, kako vjetar sapovjeda.

Jednog od ovih dana pisat ću nešto zanimivo o »Russkom krušku« i učitelici Babalo, koju je ovdješnja pravoslavna (srbska) obćina dobavila sa Cetinja. Ta je učiteljica vrlo aktivna. A dr. Štular reče porugljivo neki dan u kavani »Balkan«: dobro je, da imadeimo aktivnih i pretjeranih Hrvatah i sličnih Srbah i takovih Slovenacah, da što prije postanemo sgoljni Jugoslaveni i Sve-slaveni, kao što je neš model — Jakčić Rublov.

Tako piše list, ki se vedno baha, da je le on in edini on, ki se v resnici bori za interese in napredek hrvatsva!

Župnik Jurizza in sorodnik policajca Titza predtelovadca v slovenskem »Sokolu«! Tako pripoveduje »Hrvatsko pravo« s resnim licem svojim obžalovanja vrednim čitateljem, ter navaja »doktorje«, ki niti ne ekzistirajo. A vse v edini namen, da insultira tržške Slovence in Hrvate, edino radi tega, ker so v svoji rodoljubni razsodnosti izprevideli, kam bi »največi živeči Hrvat« hotel zavesti hrvatski narod se svojimi — nečistimi nameni. Na tem klasičnem izgledu vidimo, kako »Hrvat-sko pravo« naravnost norce brije iz hrvatske javnosti. Ne tajimo pa, da je »Hrvatsko pravo« se svojim gori navedenim dopisom doseglo velikanski efekt med tržškimi Slovenci in Hrvati: tolko in takega smeha ga še ni bilo v kavarni »Balkan«, odkar obstoji ista!

Premeččenja in imenovanja svećenstva v tržško-koperski škofiji: kapelan v Hrušici g. Anton I. Budin je premeččen v Šohergo kakor župeupravitelj, ker je tamošnji župnik g. Mihael Šobar stopil v pokoj. V Hrušico je poslan za kapelana mladomsenik g. A. Arbanasich (Italijan).

Še laška potrdila. Včeraj sem odpisal na tukajšnji centralni pošti omot pod slovenskim naslovom in z nemško-slovensko tiskovino. Dotični uradnik me je vkljub slovenskemu naslovu vprašal v laškem jeziku, da li plačam poštino. Zraven tega mi je izdal potrdilo št. 374, ali 3721 (številka je nerazložna) na nemško-laški tiskovini! Meni je znano, da imajo vsi uradniki strok ukaz, da morajo na odpošiljateljve s slovenskim naslovom, izdati nemško-slovenske tiskovine — kar pa menda ne velja za nekatere praktikante?

Mogoče je, da so uradnik, ako ima obilo posla, nehote pomoti, toda, ko sem jaz bil na pošti, ni bilo nobene druge stranke za manoj.

Po drugih oddelkih e. kr. pošte se pazi na vzkaz drekeje, le v omenjenem oddelku se često postopa nepravilno.

Tudi ni prav, da se tam nastavlja mladice, nezmožne slovenskega jezika in toraj nezmožne vršiti službo uradnika na e. kr. pošti. Ker sem že pri tem, naj omenim še, da je te dni neka stranka, ravno v sgoraj omenjenem oddelku govorila slovenski. Uradnik je pozval slugo, da vrši česar uradnik ni zmožen — namreč, da sluga tolmači! Sluga je izjavil, da stranki ni treba tolmača, ker da ista zna italijanski! Sluga — ako že mora vršiti tudi službo uradnika, naj isto brez ozira na to, zna li stranka laško ali ne, ker tolmača potrebuje uradnik in ne stranka.

Stranko, slovensko stranko, ne more v Trstu nikdo sliti, da naj ista govori drugo, nego slovenski jezik, ki je tu deželni jezik. Najmanj pa so poklicani v to e. kr. uradi, kateri bi morali delati na to, da se vrše državni zakoni, med katere spada menda tudi člen XIX. državnih osnovnih zakonov.

Da dokažemo potrebo znanja slovenščine pri e. kr. uradnikih, prosim, naj sleherni govori pri vseh e. kr. uradih le slovenski. Ako bi se pa kje nagačalo ali celo žalilo nas in naš jezik, naj se sleherni pritoži potom javnih listov — ker to je najboljšje sredstvo.

F. K.

Zopet s postaje Hernalje Kozina. Pišejo nam:

Zopet Vas nadlegujemo, gospod uradnik! Ali ni drugače. Večkrat že smo pisali o germanih na postaji Hernalje-Kozina, kako ti gospodje zaničujejo to ubogo slovensko ljudstvo. Ako bi nas mogli, bi nas kar pohrustali. Ali ne dam se. Čas bi bil vsakako, da bi slavna direkcija državnih železnic enkrat storila korec takemu cdijoznemu postopanju in ukrenila potrebno, da se bodo

na postajah na slovenski zemlji nameščali uradniki, ki bodo znali občevati z ljudstvom v njega materinem jeziku. Ilasti našega postajenačelnika, ko je že tako zagrižen Nemec, naj bi premestila kam drugam, kjer bo bolj ugajalo njegovemu germaškemu sre.

V nedeljo dne 1. oktobra je bilo prišlo nekaj Slovencev iz Trsta obiskat nekega mladeniča iz Kozine, s katerim so bili skupno uslužbeni v Trstu skoraj 8 let. Ker je imel dotični mladenič oditi v vojaške, zbralo se je tudi nekaj fantov iz Kozine in Hernalj na odhodnico. Ko so tržški fantje zvečer, pred odhodom vlaka, došli na postajo, so šli v restavracijo na čašo piva in so lepo ubrano zapeli par slovenskih pesmic. To pa je naravnost groza za našega postajenačelnika. Mirno so potem odšli na peron in stopili v voz, od koder so še enkrat klicali zadnje pozdrave svojemu tovaršu-novincu, ki je stal pred vozom. Nad t m se je srditi postajenačelnik maščeval radi slovenskega petja. Pridrivil je do mladeniča, ki je stal dobra dva koraka od voza, in ga sunil z vso silo, da ga je skoro porušil na tla. Kakor besen je klical postajenačelnik: marš vak! Mladič je ohranil mirno kri in je vprašal le: Kaj pa je?! Nato ga je postajenačelnik še enkrat pahnil in je še bolj vpil. Mladič in družba so odšli proti izhodu, a postajenačelnik je še vpil za njimi.

Oče mladeničev je videl vse to, ker je stal na strani. Tudi oča in postajenačelnik sta stara znauca, še od tedaj, ko je bil poslednji še praktikant. V tej lastnosti že je sedanji postajenačelnik grdo postopal z ome-njenim očetom in bi bil ostro kaznovan, da mu ni ta poslednji odpuštil. V zahvalo pa je sedaj grdo ravnal še s sinom. Na prigrvovore očeta je vpil: Trottel, gehen sie hinaus. Ob enem je pozval nekega železniškega težaka, ki je znan po svoji surovosti. Prišlo bi bilo do spopada da niso bili naši fantje bolj omikani in taktini, nego se je kazal g. German, in da niso mirno odšli.

Zopet in zopet se obračamo do gg. državnih poslancev s pozivom, naj zastavijo svojo energijo v to, da pride na našo postajo načelnik, ki bo znal jezik ljudstva in ki ne bo tovrstil istege. To je vendar vsobovpajoče, ako nas državni uslužbeni na naših tleh obsuvajo s »trottelni«!

Russkij kružok. Štejemo si v prijatno dolžnost, javiti slavnemu občinstvu, da bo prostor ruskega kruška v restavracijski dvorani »Narodnega doma« v I. nadstropju. Uhod je iz via Geppa. Učni večeri prvega tečaja bodo ob ponedeljkih in petkih, drugega tečaja pa ob torkih in četrtkih, vsakokrat od pol osmih do pol dveh. Mesečina je 2 K in 1 K ustopena, le za dijake je mesečina 1 K brez ustopena. Prva učna ura bo v ponedeljek dne 16. t. m., v katero so vabljaji tudi vsi drugoletniki. — Ker je prostor tako srečno izbran, mesečina nizka, čas za vsakega ugoden in g. učiteljica izvrstna, zato se odbor nada za obilne udeležbe.

Sneg na Učki. Kakor javljajo iz I tre je te dni na Učki zapal sneg, zato se je tudi po Istri temperatura znatno ohladla.

Na južnem kolodvoru v Gorici izvršajo večje poprave in prizidajo nove dele, napravijo nov dohod, ker je sedaj vse pretesno in neprilčno.

Delavska posreovalnica v Gorici. Po prizadevanju društva za povpeševanje obrti se otvori v Gorici delavska posreovalnica s širokim delokrogom. V obseg te posreovalnice bodo pripadali tudi kmečki delavci. Vlada bo dela 2000 kron pod-pore.

Avdijenca pri cesarju. Cesar je v četrtak vaprjel v avdijenco deželnega šolskega nadzorajca dra. Frana Swda.

Nadvojvoda Josip Ferdinand. »Grazer Tagespost« poroča, da je nadvojvoda Josip Ferdinand, ki je sedaj nastanjen v Ljubljani kakor podpolkovnik pri pešpolku kralj Belgijski št. 27, premeščen k pešpolku baron Joelsen št. 93. v Olomuc.

Pešpolk št. 27. pojde na spomlad iz Ljubljane v Gradec.

Penarejalci denarja aretovani. — Že kake 3 mesece je krožil po mestu penareja denar in sicer v komadih po kroni, po goldinarju in 10 kronski slati. Ta denar je bil tako dobro penarejen, da ga nisi mogel spoznati drugače za nepravilnega, nego če si ga preletel s prati, kar je bilo popaloma lahko storiti. Veliko je število oseb, ki so prinesle na policijo take penarejane kroze, goldinarje osistema 10 kronake zlat.

Proda se po ceni kareta. Naslov pove uprava »Edinost«.

Olikani Nemeč išče ravno takega, nemškega jezika veščega Slovence, koji bi bil pripravljen ga učiti konverzatorično svoj materin jezik v zameno s francosčino ali angleščino. — Ponudbe na »Edin.« pod »Nemeč«.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov dajapro po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.

Trgovski pomočnik manufakturni hiter in soliden prodajalec želi s 1. nov. sedanjo službo spremeniti. Sprejme tudi drugo primerno službo. Ponudbe na upravo »Edin.« pod »Soliden 25«.

Trgovina s papirjem in knjigami na Kranjskem, ki že nad 60 let izvršno uspeva, se takoj proda radi starosti gospodarja s hišo vred ali brez hiše. Naslov pove uprava »Edinosti«.

V svrhu priučjenja italijansčine, iščem v Trstu službo korespondenta, spediterja ali kaj enacega. Zmožen sem slovensčine in nemščine v besedi in pisavi ter imam izvršna sprječevala. Ponudbe na upravo »Edinosti« pod »B. B.«.

Dr. S. Sterger
c. kr. okr. zdravnik v Ljubljani, je v kloroznih slučajih in pri okrevaljajočih otrocih z najboljšim uspehom vporabljal
železnato vino
G. PICCOLIJA, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.
Polliterska steklenica velja 2 kroni in se vnanja naročila točno izvrše.

„Svetoivansko kons. društvo“ razpisuje službo

krčmarja. Oziralo se bo le na prošilce, ki dokazujejo, da so popolnoma zmožni krčmarske obrti. — Prošnje se sprejema do dne 1. novembra t. l. — Zahteva se kavecija 500 K. Informacije in vse druge podrobnosti se pa izve vsako sredo v društveni krčmi (»Narodni dom«) ob 9. uri zvečer. Prošnje je pošiljati na odbor »Kons. društva« pri sv. Ivanu (»Narodni dom«) pri Trstu. **Odbor.**

Obrt. društvo sv. Marija M. sp. (Sv. Ana) vknjižena zadruga z neomejeno zavezo vabi na

izredni občni zbor ki se bo vršil v petek, dne 27. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

Dnevni red:
Razni nasveti in predlogi.
Na ob. lno udeležbo vabi **ODBOR.**

Narodni kolek je vobiti pri upravi „Edinost“

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.
izdeluje in priporoča:
Vydrovo žitno kavo.
Južni pridelatek znamka »Vidra«.
Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in rižev).
Oblati (specialiteta) »Desert delikat« in nastoin oblati.
Šumeci limonadni bomboni »Ambo«.
Dišava za pecivo »Buhiti«.
NAPRAVITE POSKUS!
Kolekcijska vseh teh izdelkov 3 krona 20 stot. in poštnina.

Stavbinski material kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri tvrdki

Belli & Corsi ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Nova prodajalnica klobukov David Osmo v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske. **Brez konkurenčne cene.**

Dobro znana zaloga manufaktur v partijah ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven »Kavarne Metropole« (vogal Corso).

Na Proseku priporoča svojo **mirodilnico** ki je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. — Nadalje se nahaja v zalogi železo, šipe in žebliji. **JOSIP ŽIGON**, mirodilničar.

Podpisana priporoča slav. občinstvu svojo **gostilno** ki se nahaja v **ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti** (ul. Miramar, vis-a-vis jahališča Bechs chmit). Toči vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Priporočivši za obilen obisk bilježi spoštovanjem **MARIJA vdova ČOKELJ.**

Veliki postranski zaslužek vdobi vsakdo, ki ima mnogo praznanja in ki bi razprodajal ali prevzel **zastop** neke solidne tovarniške zaloge. Visoka provizija: li primerna stalna plača se zagotovi. Ponudbe z označbo dosedanjsega opravila naj se pošiljajo pod »Visoki postranski zaslužek P. E. 1166« na **Rudolf Mosse, Praga.**

TOVARNA POHISTVA IGNAČ KROV TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
REKLOVANJE PO NAIMODERNEJŠIH ZARTEVAB
KATALOGI BREZPLAČNO

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvorjeno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno **krojačnico.** Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmjerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom. Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnjava, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvršno blago. Z odličnim spoštovanjem **AVGUST ŠTULAR.**

MALA OZNANILA

Tomasoni Ulisse Trst slikar-dekorator. Sprejema delo na delci Dekracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Parnarjenje les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Jugo Foscolo št. 19.

NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO pri Sv. Jakobu istrska ulica 12 (zraven sl. šole). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna. **Benedikt Suban.**

MIRODILNICA Henrik Bonetta ul. Carradori 18 (vogal Geppe) Specialiteta navadnih in medicinalnih drog, barv, pokostilakov, škrek, čupičev, navadnega in parfumnega mila, petroleja, spirita (žes-e) za gureti. — Barvilo za čiščenje vina. **Nizke cene. Prodaja na deb elo in drobn**

Novo zaloga ovsna in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquenič ul. Pierluigi di Palestrija (prejul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

Svoji k svojim! Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom. **Josip Muha**, ul. Cavazza (uhod ulica Cavazzani št. 31).

Iv. Kopač svečar v Gorici priporoča priznano najboljšo in najcenejšo **voščene sveče** Cenik brezplačno in franko.

?

Vsaki dan dohaja velika množina fuštanja in blaga za ženske obleke, same novosti v **trgovino z manifakturnim blagom** ulica Barriera **Artur Pontini** ulica Barriera vecchia št. 34. vecchia št. 34. **po jako konkurenčnih cenah.** **Bogat izbor perila, spodnjega oblačila, modercev, čipk, drobnarij in nakitov.**

Pozor! **Važno za vsakega brez izjeme.** Opozarja se vse one osebe, koje si nameravajo vkupiti za jesen in zimo obleko za moške in dečke, površnike, hlače od volne ali bombaža ter delavske hlače I. vrste, naj izvolijo obiskati velikansko zalogo v dobroznani **prodajalnici izgotovljenih oblek v ul. Arcata I. VIKTOR PISKUR.** Velik izbor in popolnoma konkurenčne cene. **Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga, barvanega in črnega in zadnje novosti.** **POSEBNOST: obleke za zaročence.** Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko. Sprejemajo se naročba za obleke.

C. VECCHIET **ZLATAR** **TRST - Corso št. 47 - TRST** Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje ali zamenja staro zlato in srebro z novimi predmeti. Sprejema naročbe in popravilja vsakovrstno zlatenino, srebrnino in žepne ure. **Cene zmjerne.**

KONSTANTIN RUBINIK Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3. **Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.**

Svoji k svojim! Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga **„Croatia“** stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila **Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst** ULICA TORRE BIANCA 20 Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s zmanjšujočimi se vsplacili. **Vsak dan ima po preteku petih let 30000 pravico do dividend.**

„Slavija“ vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386-80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159-57 K. **Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakosni slovansko-narodno upravo.** Vsa pojasnila daje: **Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje tako in najkrajše. Uživa najboljši slovas, koder posluje. **Dovoljuje v čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokriscne zadeve.**